

NORD NORSK KUNST MUSEUM

Preassadieđáhus – Loahpalaš hámus

Oppdatert: 11.03.2024

Máđu oaidninguovlu lotti njunis

Dawi Norgga Dáiddamusea/ Nordnorsk Kunstmuseum illuda ovdanbuktit *Máđu oaidninguovlu lotti njunis* [*A Worm's Eye View from a Bird's Beak*], mii lea dáiddára ja musihkkara Raven Chacon vuosttas oktočájáhus Eurohpás. Čájáhus bistá njukčamánu 16. beaivvi rájes čakčamánu 1. beaivvi rádjai 2024, ja ovdanbukta gieskat diŋgojuvvon dáiddabargguid, oktan Chacon earenoamáš bargogearddi manjimuš 25 jagi deahtalaš dáiddadahkosiiguin. Son lea dáiddár geasa juolluduvvui MacArthur Genius Grant jagi 2023, ja lea vuosttas amerihkálaš eamiolmmoš gii gudnejahttojuvvui Pulitzer Price for Music bálkkašumiin jagi 2022. Chacon bargá komposišuvnna [nuhttema], notašuvnna [govastatvuogádagaid], installašuvnna, filmma ja performánsa [čájálmasa] dáiddavugiid rastá áiccalmahttin dihtii eamiálbmogiid vuosttaldeami ja nannen dihtii eamiálbmogiid leahkinvugiid, diehto- ja máhttovugiid ja dahkanvugiid.

Čájáhus Romssas lea biddjojuvvon ceakko áksá háltái, mii vuolgá vuosttas gearddis ja olla gitta loktii, latnja mii dássáži ii leat leamaš oahpis gehččiide. Dát vuohki čáhkkeit dáiddabargguid dávista navajo ja sámi filosofiijaid guovddáš jáhkku, mii čujuha badjálás ja vuollálas siidaguimmiide geat leat oktanaga máilmmiin min bajábealde ja vuolábealde. Dáiddadahkosat mat ovdanbuktojuvvot dán čájáhusas, čatnet oktavuođaid eamiálbmogiid vuosttaldanvásihusaid gaskii iešguđetge nannámiid rastá, ja deattastit oktasaš dáistalemiid ja vejolaš fámuiduvvan eamiálbmogiid boahhtevuođaid, mat sáhttet ollašuvvat solidaritehtafierpmádagaid dahkama bokte. Chacon geavat buvttiha molssaevttolaš searvevuođa dahkanvugiid, jiena bokte ja rastá, oarjeriikkaid bargoveagaid govastatvuogádagaid olggobealde ja kolonialismma olámuttu dobbelis.

Chaconis leat guhkilmas ustivuođat sámi servodagaiguin, ja čájáhusas vuosehuvvojit vuosttas geardde mánga dáiddadahkosa, maid lea dahkan sámi fágaguimmiiguin orodettiinis sihke sámi guovlluin ja Lásságámmis, beakkálmas sámi dáiddára, musihkkara ja eanangáhttejeaddji Áillohačča (1943-2001) ruovttus. *Njealljásii* (*vággi*) (2024), *Máhttájedjiid jođiheapmi* (2024) ja ... *almmi ráidallas*] (2024), bohciidedje vuorroságastallamiin

ja ovttasbargoprošeavttain sámi filbmadahkkiiguin ja eanangáhttejedjiiguin Marja Bål Nango ja Smávut Ingir (ja sudno fulkkiiguin Bål Nango badjebearrašis) ja juigiiguin Ingá-Máret Gaup-Juuso, Risten-Anine Gaup, Ánde Somby ja Niko Valkeapää. Dáid bargguid váibmu ravká daid oktavuodas searvevuoda ja eatnama gaskkas, notašuvnna ja relašuvnna gaskkas. Dáiddadahkosat gávdnojit lassin video ja skulptuvrralaš installašuvnnaide, mat leat museagallerijain. Dat gávdnojit vejolaš molssaevttolaš leahkinvuohkin, go searvevuhtii oassálastá, dieđu ja máhtu juohká, guhtet guoimmi ja eatnama guldala, ja go gáibida juohkemeahttunvuoda eatnamis ja guhtet guoimmis.

Chacon geatnegasvuolta bearrašii, sihke oaččálaš fulkkiide ja válljejuvnon bearrašii, lea čalbmáičuohcci *Zitkála-Šá nammi* (2017-2020) dáiddabarggus, ráidu mii lea ožžon namas Yankton sioux nissona manjis, gii jalgii ovdanvázzi luotta nuhttejeaddjin, čállin, jorgaleaddjin, musihkarin, oahpaheaddjin ja aktivistan 1900 logu álggogeahčen. Ráidu sisdoallá guoktenuppelogi musihkalaš láidesteadjinohta, main iešguđesge lea vástideaddji teaksta mii gudnejahtá eamiamerihkálaš [Native American], eamiálbmogiid, mestisa dahje vuosttas álbmogiid [First Nations] nissonolbmuid, geaid Chacon dovda persovnnalaččat ja geaid geavat jiena, performánsa [čájálmasa], nuhttema ja musihka dáfus čuozaí dáiddára millii deatalaš veahkin dekolonialisttalaš nuppástusteorijii. Nissonolbmuid njunuš rolla, ii dušše Chacon iežas eallimis, muhto eamiálbmogiid koloniserema vuosttaldeami historjjás, gerdojuvvo mángga dáiddadahkosis čájáhusas.

Chacon bargu bovde olbmuid guldalit čiekŋaleappot go dušše dan jiena, man dovdaíit olbmuid gaskasaš lanjaid ja gaskavuodaid jietnan (mii dávjá boastut áddejuvvo jaskatvuohčan oarjeriikkaid kanona mielde). *Jaskes lávlunjoavku (Standing Rock)* (2016/2022) gaskkusta Standing Rock sioux álbmotčeardda láidestan vuostálastima, mii čohkkii čuđiid mielde olbmuid (geain muhtimat ledje sápmelaččat) No Dakota Access Pipeline Protest áigge. Bargu movttiidahtá olbmo guldalit dušše fal sin luhtteorruma deattu, dohkkehit sin vuosttaldeami ja deaivideami.

Máđu oaidninguovlu lotti njunis čájáhusain guorahallá Chacon iežas geavada eamiálbmogiid jurddašuvugiid ja eallinlágiiid nannejeaddjin, ja addá bajilgova veagalaš lahkaneamis, man Chacon lea gárgedan mánggaid mediaid rastá ja mainna ealáskahtá servodaga ja suokkarda man vuoksul eamiálbmogiid sogalašvuolta iežaset máddariin árben eatnamiidda lea.

Chacon Pulitzer Prize vuoiti orkeasttarkomposišuvdna, *Voiceless Mass [Jienahis šáhkki]*, čuojahuvvo Bådåddjos/Buvvdas (Eurohpá kulturoaivegávpoga jagi oktavuodas) geassemánu 7. beaivvi 2024 ovttasbarggus Árktalaš filharmonijain ja Bådåddjo/Buvvda 2024:in. Konsearta sisdoallá maiddáí Chacon orkeasttarkomposišuvnnaid, *Biyán* (2011), ja maiddáí komposišuvnnaid maid sámi komponista Elina Waage Mikalsen lea nuhtten. Raven Chacon ja Patricia Marroquin Norby, eamiamerihkálaš dáidaga mieldekuráhtor, The Metropolitan Museum of Art, New York, ságastallan dollojuvvo Stormen konseartahállas árabut dan beaivvi.

Čájáhusa Davvi Norgga Norgga Dáiddamuseas lea kurateren Katya García-Antón, Davvi Norgga Dáiddamusea direktor ja hoavdakuráhtor.

Máđu oaidninguovlu lotti njunis čájáhusa lea lágidan Davvi Norgga Dáiddamusea/Nordnorsk Kunstmuseum ja Swiss Institute [Šveicca instituhtta] New Yorkas.

Čájáhusa fárus lea ráddjejuvvon mearri *Field Recordings [Gieddejdnemat]* (1999) ráiddus, Chacon jidnemat Navajo eanadagain mat muosehuhttet *terra nullius [ii geange eanan]* kolonialisttalaš cukcasa. Jidnemat gievruduvvojit bajimuš jietnavolumii ja deaddiluvvojit poastakoarttaide mat doibmet vinyljietnaskearrun.

Vuosttas monografijja, mii lea oamastuvvon Raven Chacon geavadii, leat doaimmahan Katya García-Antón, Stefanie Hessler ja Alison Coplan, ja das leat teavsttat maid leat čállán Raven Chacon, Aruna D'Souza, Eric-Paul Riege, Dylan Robinson ja Patrick Nickleson, Anthony Huberman, Lou Cornum, Marja Bål Nango, Smávut Ingir, Sigbjørn Skåden, Candice Hopkins, Stefanie Hessler ja Katya García-Antón. Publikašuvnna lea hábmen Stoodio Santiago da Silva ja juogadan lea Sternberg Press.

Fotokreditt:

Raven Chacon, *For Four (River Valley)*, 2024, 4-kanals videoinstallasjon med lyd

Portrett Raven Chacon, photographer: Adolphe Pierre-Louis

Portrett Katya García-Antón, photographer: Marta Buso, OCA.

Kontakt for NNKM

Direktør og sjefskurator Katya García-Antón

Email: katya@nnkm.no

Phone: +47 469 74 036